

Tidsskriftet

DEN NORSKE LEGEFORENING

Vi bør gi oss mens legen er god

LEGELIVET

KARL OTTO NAKKEN

karln@ous-hf.no

Karl Otto Nakken er dr.med., nevrolog og pensjonert overlege. Han var i mange år medisinsk ansvarlig ved Spesialsykehuset for epilepsi i Sandvika.

De av oss alderspensjonister som fortsatt jobber litt, blir stadig minnet om hvor farlige vi er. Vi blir beskyldt for å mangle innsikt i egen inkompetanse og får beskjed om at det vi ikke vet, har pasientene vondt av.

Foto: privat

Legelivet har vært krevende, men også givende. Jeg anser meg heldig som har fått leve i en tid hvor det medisinske fagfeltet har vært igjennom en formidabel utvikling. Den reisen har det vært et privilegium å være med på. Underveis har jeg møtt mange flotte mennesker, først og fremst kunnskapsrike og engasjerte kolleger, men også mange interessante pasienter med sykdommer av forskjellig art og grad.

Som nevrolog har det vært min lodd å treffe mange med epilepsi som har lært meg mye om hvorledes det er å måtte leve med en så uforutsigbar sykdom. Av og til dukker minner om disse menneskene opp, som et vingesus gjennom sinnet. Mennesker som har beriket mitt liv, som jeg savner, og som jeg lurer på hvordan det går med.

På siste møte i doktorklubben fornemmet jeg en defensiv stemning. Det var bred enighet om at sanden renner stadig fortere i livets timeglass. Medlemmene kjente daglig på forfallet, og det er langt mellom hipp-hurra-positivistene. Mørke tanker blir gjerne kamuflert i galgenhumor. Et klubbmedlem klaget over at han under den pågående pandemien var blitt rammet av energilekkasje. Han mente at batteriet nå var så flatt at han neppe ville orke å synge på siste vers.

«Når vi av barnebarn blir sett på som noen underlige attgløymere av en mennesketype, er det lett å miste selvrespekten»

Når vi av barnebarn blir sett på som noen underlige attgløymere av en mennesketype, er det lett å miste selvrespekten. Og ifølge Peter F. Hjort er lav selvfølelse farligere enn høyt kolesterol. Vi kan forsøke oss med at visdom og klokskap kommer med alderen, men blir raskt kontret med at alderen hos de aller fleste kommer alene. Som eksempel har jeg blitt møtt med et sitat fra Diderik From jr. i Dusteforbundet, som i sine eldre år var kommet til følgende: «Før mente jeg mer enn jeg forsto, nå forstår jeg ikke hva jeg mener.»

Yngre kolleger jeg kjenner tror pensjonistlivet må være traurig. Jeg forsikrer dem om at det faktisk kan ha noen lyse sider. Vi gjør nå akkurat som vi lyster, og vi slipper å sitte i ørkesløse møter der mange går inn og lite kommer ut. I tillegg slipper vi å forholde oss til misfornøyde pasienter, rigide kolleger og overbetalte helsebyråkrater.

Jeg har også hørt kolleger som tror vi introverte melankolikere må ha et trist liv. Det er feil. Riktignok kan vi i store forsamlinger føle på et intenst utenforskap og lett få en observatørrolle. Men jeg pleier å presisere at alle våre dager er ikke like mørke, vi kan ha noen grå også innimellom. Da trives vi. Særlig om vi er alene. De som føler seg ensomme alene, mener jeg er kommet i dårlig selskap. Det hender faktisk at vi også kan treffe likesinnede. Det merkes best ved at stillheten oss imellom føles bekvem.

«Jeg pleier å presisere at alle våre dager er ikke like mørke, vi kan ha noen grå også innimellom»

De fleste i doktorklubben er nå alderspensjonister. Vi som fortsatt jobber litt, blir av de andre stadig minnet om hvor farlige vi er for befolkningen. Vi blir beskyldt for å mangle innsikt i egen inkompetanse – og at vi aldri må glemme at det vi ikke vet, har pasientene vondt av. Vi blir oppfordret til å gi oss mens legen er god.

På siste klubbmøte ble vi på det sterkeste advart mot å gå på kunstutstillinger. Et medlem hadde bøyd seg foran et maleri for å lese om kunstneren, og han kom seg ikke opp igjen. Han hadde fått akutt lumbago med diabolske smerter. For oss så han ut som en kandidat for Krokryggen aldershjem.

Et annet av våre medlemmer er ikke bare ryggspesialist, men også oppfinner. En slags Reodor Felgen. Blant mye annet har han konstruert og lagt ut for salg «Ryggtreneren», en strikkanordning som ved jevnlig bruk skal styrke muskelkorsettet og derved forebygge ryggglidelser. Oppfinnelsen var ikke blitt den suksessen han hadde håpet på. Salget var gått trått. Vi i klubben har fått et eksemplar. Han med den akutte lumbagoen fikk høre at han bare hadde seg selv å takke; han ble mistenkt for aldri å ha tatt i bruk Ryggtreneren.

Som en forklaring på at oppfinnelsen ikke hadde slått an, viste vår mann til at historien var full av genier som ikke ble forstått av sin samtid. Blant annet pekte han på Edvard Munch som på høstutstillingen i 1886 fikk sitt maleri «Det syke barn» sabelt ned av kritikkerne. Meningene om bildet varierte mellom dårlig og elendig. Lærere mente han hadde levert kladden, og øyeleger mente han trengte briller. Han trakk også frem Schopenhauer, som skal ha hevdet at alle nyvinninger må gjennom tre stadier: Først blir de latterliggjort, så blir de motarbeidet og til slutt blir de akseptert som helt innlysende.

Parallellen han trakk til tidligere genier mente vi haltet. Ikke så rent lite heller.

Publisert: 27. april 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0080

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. februar 2023.